

DANI MEDIJSKE PISMENOSTI, od 19. do 21.4.

MEDIJSKA PISMENOST - DJECA I MEDIJI

Na stranici www.medijskapismenost.hr nalazi se brošura u elektroničkom obliku uz još dodatnih sadržaja i korisnih informacija

SAVJETI...PREPORUKE... POTICAJ ZA RAZMIŠLJANJE... RODITELJI SU ODGOVORNI!

OBITELJ U PROMJENJIVOM SVIJETU MEDIJA

Kada govorimo o medijima, odgoj djece prvenstveno zahtjeva prisutnost, zanimanje za život djeteta te spremnost i sposobnost za razgovor o medijima i medijskim sadržajima

Pod **MEDIJI** podrazumijevamo tradicionalne masovne medije, kao što su novine i časopisi, televizija i radio, te novije medije poput interneta, društvenih mreža i platformi za razmjenu videozapisa.

Uz navedeno u medije spadaju i računala, prijenosna računala, pametni telefoni, tableti, glazbeni uređaji, fotoaparati, igraće konzole

PRIJEDLOZI ZA RAZGOVOR U OBITELJI:

*U kojim situacijama koristite medije? S kime mlađa djeca u Vašoj obitelji koriste medije?

*Uspostavljanje rutine i jasna pravila pružaju djetetu osjećaj sigurnosti, a zahvaljujući njima često se mogu izbjeći i nepotrebne svađe u obitelji. Postoje li u Vašoj obitelji jasna pravila o tome kada se i koliko mediji i raznovrsni uređaji (npr. tableti, igraće konzole, pametni telefoni...) smiju koristiti, a kada ne?

*Kako se Vaša obitelj brine o tome da su medijsko sadržaji kojima su izložena djeca u Vašem domu primjereni i najmlađim članovima?

PRIJEDLOZI ZA RAZGOVOR U OBITELJI:

*Jeste li primijetili i koristite li dobne oznake za filmove, televizijski program i videoigre?

*Jeste li znali da dobna oznaka ne ukazuje na dob kada djeca mogu gledati neki sadržaj ili igrati igru, već upućuje na to da sadržaj može biti štetan za djecu određene dobne skupine?

*Koristite li tehničke alate za zaštitu, odnosno roditeljsku zaštitu, pinove i kodove?

DOBNE OZNAKE POMAŽU KOD ODABIRA PRIMJERENOG I SIGURNOG SADRŽAJA

Oznaka 12 znači da sadržaji nisu primjereni za mlađe od 12 godina i moraju biti označeni grafičkom oznakom s brojem **12 zelene boje** u prozirnom krugu. Prije takvih programa slijedi i zvučno upozorenje.

Oznaka 15 znači da sadržaji nisu primjereni za mlađe od 15 godina i ne smiju se prikazivati od 7 do 20 sati te moraju biti označeni grafičkom oznakom s brojem **15 narančaste boje** u prozirnom krugu.

Oznaka 18 podrazumijeva programe koji su namijenjeni za gledatelje starije od 18 godina, koji se ne smiju prikazivati od 7 do 23 sata te moraju biti označeni grafičkom oznakom s brojem **18 crvene boje** u prozirnom krugu

DOBNE OZNAKE ZA VIDEO IGRE

Roditelji često u znatnoj mjeri pozornost posvećuju odabiru filmova i televizijskog programa, ali pri tom zanemaruju dobnu primjerenost videoigara i vrijeme koje dijete provede igrajući video igre.

Preporuka je da se obrati pozornost na dobne oznake 3, 7, 12, 16 ili 18 koje označavaju dobne skupine kojima je video igra namijenjena.

Posebice obratite pozornost na internetske igre i njihovu primjerenost te upozorite djecu na to da ne ostavljaju svoje osobne podatke ili samostalno ne kupuju određene proizvode.

ŠTO JE S INTERNETOM I PAMETNIM TELEFONIMA?

Dobne kategorije za internetske sadržaje nisu postavljene na isti način kao za filmove, televizijski program i videoigre, dok za aplikacije za pametne telefone uopće ne postoje.

Platforme za razmjenu video sadržaja (npr. You Tube) uopće ne podliježu obaveznom dobnom označavanju, a vrlo su popularne kod djece i mladih.

Stoga je važno što bolje znati koje medijske sadržaj i usluge koristi Vaše dijete da biste mogli što kvalitetnije procijeniti jesu li oni za njega prikladni.

PRIJEDLOZI ZA RAZGOVOR U OBITELJI:

*Jeste li primijetili i koristite li dobne oznake za filmove, televizijski program i videoigre?

*Jeste li znali da dobna oznaka ne ukazuje na dob kada djeca mogu gledati neki sadržaj ili igrati igru, već upućuju na to da sadržaj može biti štetan za djecu određene dobne skupine?

*Saznajte više o odabiru primjerenog medijskog sadržaja za svoje dijete:

www.medijskapismenost.hr/preporuke-za-zastitu-djece-i-sigurno-korištenje-elektronickih-medija

PRIJEDLOZI ZA RAZGOVOR U OBITELJI:

*Zna li Vaše dijete kako tražiti informacije na internetu? Zajedno proučite kako koristiti pretraživače.

*Voli li Vaša obitelj gledati filmove i serije, igrati videoigre, snimati i objavljivati fotografije, pišu li Vaša djeca blogove, prate li youtubere? Provjerite!

KAKO SI PROVEO/PROVELA DAN?

Kao i za druge vještine u životu, djeci su za sigurno korištenje medija potrebni vodstvo, savjeti i podrška.

Kad Vaše dijete dobije svoj prvi mobitel ili samostalno počne koristiti druge medije, vrijeme je da s njim prođete kroz osnovna pravila ponašanja vezana uz korištenje medija i komunikaciju.

Davanje primjera, kada je riječ o razumnom korištenju medija, također je vrlo važno.

Ako odrasli neprestano koriste medije, ignorirajući pritom djecu, ona mogu postati nesretna.

Vrijeme i mjesto na kojem koristimo medije dio su suvremenog bontona i odgoja djece.

VAŽNOST RAZVIJANJA KRITIČKE MEDIJSKE PISMENOSTI

Kritička medijska pismenost ne označava pristup koji se protivi medijima, već pristup koji uključuje radoznalost, istraživanje i propitivanje medija.

Djeca takav pristup mogu i trebaju početi vježbati vrlo rano, tako da s drugima istražuju i analiziraju medijske sadržaje, razmišljaju o točnosti medijskih informacija i pouzdanosti njihova izvora.

To su važna pitanja koja treba razmotriti čitava obitelj, jer mediji donose mnoštvo informacija, među kojima ima i netočnih, pristranih ili lažnih.

KAKO SE PONAŠATI?

PREPORUKE I SAVJETI UČENICIMA:

*Nesporazumi se rjeđe pojavljuju u izravnoj komunikaciji nego kad šaljemo pisane poruke u kojima se ne vide geste i izrazi lica.

*Ako povrijediš nekoga, ispričaj se. Ako se loše osjećaš zbog neke poruke koju ti je poslao netko od tvojih prijatelja, reci im to i /ili se povjeri odrasloj osobi kojoj vjeruješ.

*Nisu svima iste stvari smiješne. Nemoj dijeliti ili slati drugima poveznice na neugodne ili zastrašujuće sadržaje ili slike ako nisi siguran kako će reagirati.

*Slike koje su zabranjene za djecu ne smiješ uopće dijeliti.

*Nikada nikog nemoj dodati na internetski forum ili chat grupu bez njegovog dopuštenja.

*Zaporke (password-i) su povjerljive. Nemoj drugima otkrivati PIN svog mobitela ili zaporku za internetske usluge niti tražiti od drugih da ti otkriju svoje zaporce.

*Postoji li vrijeme i mjesto za korištenje medija? Kad bismo trebali koristiti medije, a kad ne? U kojim prilikama treba ugasiti uređaje ili barem ugasiti zvukove?

*Ako te netko zlostavlja, šalje seksualne ili druge neprimjerene poruke ili se problematično ponaša prema tebi na internetu ili preko telefona, uvijek to trebaš reći roditeljima ili nekoj odrasloj osobi u koju imaš povjerenja.

*Nikada ne smiješ biti nasilan prema drugima. Snimanje drugih bez dozvole, dijeljenje uvredljivih priča o drugima ili namjerno izostavljanje drugih učenika iz svog razreda ili grupe, mogu biti oblici vršnjačkog nasilja.

*Ako se netko koga si upoznao na internetu želi s tobom naći uživo, uvijek to trebaš reći roditeljima i nikako na susret ne ići bez znanja ili pratnje roditelja!

PRIJEDLOZI ZA RAZGOVOR U OBITELJI:

*Činjenica ili plod mašte? Kad koristite medije, trebate razmišljati što je u tom sadržaju istina, a što nije.

*Djeca, primjerice, mogu lakše shvatiti da animirani programi nisu stvarni ali im je to teže razumjeti ako program izgleda kao „stvarni život“.

*Što mediji žele reći? Može li se ovome vjerovati? Kriička procjena izvora, odnosno procjena pouzdanosti informacija može se vježbati kroz postavljanje sljedećih pitanja:

Je li to činjenica ili nečije mišljenje? Gdje je objavljena ta informacija i može li se pronaći i u drugim izvorima?

*Prepoznaje li Vaše dijete oglas kad ga vidi na ulici, internetskim stranicama, mobilnim aplikacijama, u novinama, na televiziji ili čuje na radiju?

*Zna li Vaše dijete da se na nekim internetskim stranicama, u igrama ili uslugama za plaćanje koristi pravi novac?

*Kakva pravila postoje u Vašoj obitelji o korištenju novca na internetu ili u digitalnim igrama?

*Je li Vaše dijete nehotice nešto kupilo na internetu? Je li oglašavanje usmjereno na djecu neprimjereno?

PROČITAJTE VIŠE NA PORTALU O MEDIJSKOJ PISMENOSTI:

www.medijskapismenost.hr/oglasavanje

PRIVATNOST I INFORMACIJSKA SIGURNOST

Internetske stranice prikupljaju podatke o svojim korisnicima, primjerice s njihovih profila na društvenim mrežama.

Rizik zlouporabe povećava se ako objavljujete osobne podatke na društvenim mrežama ili ih čuvate u različitim internetskim bazama podataka.

Krađa identiteta kao poseban oblik prevare posljednjih je godina sve češća.

Vrlo je važno da čuvate i štitite svoje osobne podatke!

Zajedno s djetetom upoznajte se s postavkama privatnosti na internetskim stranicama i provjerite koje osobne podatke dopuštate tim servisima da objave i koriste.

PRIJEDLOZI ZA RAZGOVOR U OBITELJI:

*Ako Vaše dijete ima profil na društvenim mrežama ili nekim internetskim stranicama: Koje su informacije javno dostupne? Koje su vidljive osobama koje dijete prihvati za prijatelje?

Javno dostupne informacije svedite na najmanju moguću mjeru!

*Koje podatke od svojih korisnika prikupljaju različite aplikacije i medijski servisi?

*Jeste li podatke o kreditnoj ili debitnoj kartici člana obitelji povezali s uređajem ili korisničkim profilom koji koristi Vaše dijete?

Ako jeste, provjerite postavke na uređaju ili profilu i osigurajte da dijete ne može ništa kupiti bez PIN-a.

Škola u sklopu Školskog preventivnog programa svake školske godine ima predviđene teme koje realizira na Satovima razrednika ali i sklopu drugih nastavnih predmeta i područja: Građanski odgoj i obrazovanje i Zdravstveni odgoj.

Sigurnost na internetu, Sigurno surfanje

Pravila ponašanja na internetu, Vršnjačko nasilje, samo su neke od tema koje se svake godine realiziraju s našim učenicima od strane vanjskih suradnika djelatnika policije, učitelja i stručnih suradnika škole

Navodimo sve to kako bismo zajedno podsjetili i osvijestili ozbiljnost teme i preventivnog djelovanja.

Izuzetno važnu ulogu u edukaciji, pravilima i kontroli svoje djece imaju upravo roditelji te ovim putem apeliramo da svoje djelovanje roditelji usmjere još i više u ovom području te da odgovorno prihvate svoj zadatak.

OBITELJ U PROMJENJIVOM SVIJETU MEDIJA

Kada govorimo o medijima, odgoj djece prvenstveno zahtjeva prisutnost, zanimanje za život djeteta te spremnost i sposobnost za razgovor o medijima i medijskim sadržajima.

Pod **MEDIJI** podrazumijevamo tradicionalne masovne medije, kao što su novine i časopisi, televizija i radio, te novije medije poput interneta, društvenih mreža i platformi za razmjenu videozapisa.

Uz navedeno u medije spadaju i računala, prijenosna računala, pametni telefoni, tableti, glazbeni uređaji, fotoaparati, igraće konzole.